การทำอัตวินิบาตกรรมของตัวละครเอกหญิงในนวนิยายเรื่องตงกง (东宫) ของเฝยหว่อซือฉุน (匪我思存)

The Female Protagonist's Suicide in Fei Wo Si Cun's Dong Gong

ศิริพร ศรีวรกานต์[1], ศศรักษ์ เพชรเชิดชู[2]
Siriporn Sriwarakan[1], Sasarux Petcherdchoo[2]

Received: 20 September 2022 **Revised**:31 October 2022 **Accepted**: 24 November 2022

บทคัดย่อ

ในเรื่องตงกง (东宫) ของเฝยหวอซือฉุน (匪我思存) ผู้ประพันธ์บอกเล่าเรื่องราวของตัวละครเอกหญิงที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์อื่น ในตัวบทนำเสนอโศกนาฏกรรมรักซึ่งเกิดจากการที่ตัวละครเอกชายก่อเหตุรุนแรงและอาชญากรรมกับกลุ่มชาติพันธุ์ของเธอ วัตถุประสงค์ของบทความนี้ คือ การใช้คำอธิบายด้านจิตวิทยา เช่น การสูญเสียความทรงจำและบาดแผลฝังใจจากการถูกทรยศ เพื่อประกอบการวิเคราะห์การทำอัตวินิบาตกรรมของตัวละครเอกหญิง ผลการศึกษาพบว่า ตัวละครเอกหญิงรับมือกับการสูญสิ้นชาติพันธุ์ด้วยการใช้ความตายเป็นทางออก โดยมีความตายในสองลักษณะ คือ ความตายในเชิงอุปลักษณ์และความตายในเชิงกายภาพ ลักษณะแรกเป็นความตายผ่านการหลงลืมด้วยการกระโดดลงสู่ 'สายธารลืมเลือน' เพื่อให้สายน้ำลบเลือนความทรงจำต่อความสูญเสียและความเจ็บปวด อันจะนำไปสู่การเกิดใหม่ที่ปราศจากพันธะของกลุ่มชาติพันธุ์ อย่างไรก็ตาม ความทรงจำดังกล่าวได้หวนกลับมาหลอกหลอนตัวละครเอกหญิงอีกครั้ง เนื่องจาก ตัวละครเอกหญิงไม่อาจปฏิเสธหรือละทิ้งชาติพันธุ์ของเธอได้ การที่ตัวละครเอกหญิงจดจำความรุนแรงและความเจ็บปวดเพื่อเผยให้เห็นประเด็นความขัดแย้งระหว่างมิติของชาติพันธุ์กับความรักแบบหนุ่มสาว ท้ายที่สุด ตัวละครเอกหญิงเลือกที่จะทำอัตวินิบาตกรรมอีกครั้งเพื่อแสดงการขัดขืนหรือไม่ยอมตกอยู่ภายใต้อาณัติของตัวละครเอกชายผู้บุกรุกและทำลายชาติพันธุ์ของเธอ การนำเสนอเช่นนี้เพื่อขับเน้นการมีตัวตนของกลุ่มชาติพันธุ์อื่น

คำสำคัญ: ตงกง, การทำอัตวินิบาตกรรมของตัวละครเอกหญิง, บาดแผลจากการถูกทรยศ, การสูญสิ้นชาติพันธุ์, สายธารลืมเลือน

[1] รองศาสตราจารย์, ภาควิชาวรรณคดีเปรียบเทียบ, คณะอักษรศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อีเมล: Siriporn.Sr@chula.ac.th

[2] ผู้ช่วยศาสตราจารย์, สาขาวิชาภาษาจีน ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะอักษรศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อีเมล: Sasarux.p@chula.ac.th

[1] Associate Prof., Department of Comparative Literature, Faculty of Arts, Chulalongkorn University
Email: Siriporn.Sr@chula.ac.th

[2] Assistant Prof., Chinese Section / Eastern Department, Faculty of Arts, Chulalongkorn University
Email: Sasarux.p@chula.ac.th

Abstract

In Fei Wo Si Cun's Dong Gong, the author tells the story of the female protagonist who is from a different ethnic group. The story focuses on her love tragedy caused by the violence and crime the male protagonist commits against her ethnic group. The aim of this paper is to analyze the female protagonist's suicide by using psychological concepts such as memory loss and betrayal trauma as a means of explaining the action. It was found that the female protagonist deals with the issue of ethnic extinction by choosing death as a solution in two instances, one metaphorical, the other literal. The first is death through oblivion by jumping into the 'River of Forgetfulness' so that the river erases all her memories of loss and pain, which will lead to rebirth without racial bonds. However, such memories come back to haunt her as she cannot give up or abandon her ethnic group. Her recollection of violence and pain serves to disclose the conflict between loyalty to her ethnic group and romantic love. In the end, the female protagonist chooses suicide again to show her rebellion and refusal to fall under the mandate of the male protagonist who invaded and destroyed her ethnic group. Such presentation emphasizes the existence of other ethnic groups.

Keywords: Dong Gong, female protagonist's suicide, betrayal trauma, ethnic extinction, river of forgetfulness

บทนำ

นวนิยายจีนแนวย้อนยุคโบราณเรื่อง ตงกง (Dong Gong, 2005) ซึ่งแปลเป็นภาษาไทยว่า ตำหนักบูรพาหรือวังหรือที่ประทับของรัชทายาท เป็นงานเขียนของเฝยหว่อซือฉุน (匪我思存) หรือชื่อจริงว่าอ้าย จิงจิง (艾晶晶) ในตัวบทมีการเอ่ยถึงสงครามและชัยชนะของจงหยวน (中原) ในความหมายแคบหมายถึงบริเวณมณฑล เหอหนานในปัจจุบัน ขณะที่ในความหมายกว้างหมายถึงพื้นที่ใต้แม่น้ำฮวงโห (Zhongguo Lishi Da Cidain Bianzuan Weiyuanhui, 2000, p. 445) ที่อยู่เหนือดินแดนซีอวี้ (西域) ในความหมายแคบหมายถึงดินแดนทางทิศตะวันตกของเมืองตุนหวงไปถึงพื้นที่ซินเจียง ความหมายกว้างหมายถึงเอเชียตะวันตกและเอเชียกลาง คาบสมุทรอินเดีย แอฟริกาเหนือและยุโรป (Zhongguo Lishi Da Cidain Bianzuan Weiyuanhui, 2000, p. 971)

ในตัวบทกล่าวว่า "เดือนเจ็ดองค์ชายรัชทายาทเฉิงอิ๋นบุกซีอวี้ […] โจมตีทูเจวี๋ย (突厥) [เป็นชื่อของชาติพันธุ์โบราณและเป็นชาติพันธุ์เร่ร่อนในแถบเทือกเขาอัลไตตั้งแต่ศตวรรษที่ 6 (Zhongguo Lishi Da Cidain Bianzuan Weiyuanhui, 2000, p. 2305) ด้วยทัพใหญ่สี่แสนนาย ฉานอวี๋เถี่ยเอ่อร์เก๋อต๋ำหรือต้าฉานอวี๋ (大单于) หรือผู้ปกครองทูเจวี๋ยดุร้ายไม่ยอมแพ้ จบชีวิตท่ามกลางสงครามวุ่นวาย ชาติพันธุ์ทูเจวี๋ยสองแสนกว่าคนถูกสังหาร จบสิ้นชาติพันธุ์" (แปลโดยผู้วิจัย) [七月，太子承鄞亲入西域，[…]，以四十万大军袭突厥，突厥铁尔格达单于凶悍不降。死于乱军。突厥阖族被屠二十余万。族灭。 (Fei Wo Si Cun, 2017, p. 235)] ทั้งที่ผู้นำเผ่าทูเจวี๋ยต้องการปกป้องและรักษาดินแดนของตน ทว่าในบันทึกดังกล่าวมีการนำเสนอให้เห็นมุมมองของฝ่ายจงหยวนที่มองเขาเป็นผู้ที่กระด้างกระเดื่องและไม่สยบยอมต่ออำนาจของจงหยวน

ในบันทึกยังแสดงให้เห็นว่าการสู้รบนี้เข้าทำนอง ‘น้ำน้อยย่อมแพ้ไฟ’ ซึ่งเผยให้เห็นความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่เหนือกว่าของฝ่าย จงหยวน ในการสถาปนาอำนาจและยึดครองดินแดนซีอวี้ สอดคล้องกับชื่อของผู้นำทัพ หลี่เฉิงอิ๋น (李承鄞) ผู้เป็นตัวละครเอกชาย คำว่า ‘เฉิง’ (承) แปลว่า สืบทอด ขณะที่คำว่า ‘อิ๋น’ (鄞) แปลว่าขอบเขต อาณาเขต ในที่นี้ชื่อของเขาสื่อนัยถึงการสืบทอดอาณาเขตที่บิดาหามาให้ ขณะเดียวกัน ในยุคสมัยนั้นการขยายดินแดนถือเป็นการสร้างผลงานในการได้รับการยอมรับให้ขึ้นตำแหน่งฮ่องเต้ ดังนั้นแผนการยึดครองซีอวี้จึงเป็นไปตามพระประสงค์ของฮ่องเต้ผู้เป็นบิดาของหลี่เฉิงอิ๋น

เสี่ยวเฟิง (小枫) ผู้เป็นตัวละครเอกหญิงในฐานะองค์หญิงเก้าแห่งแคว้นซีเหลียง (西凉) หรือองค์หญิงน้อยแห่งทูเจวี๋ยบรรยายภูมิหลังของดินแดนซีอวี้ไว้ในตัวบทว่า “...จนเมื่อร้อยปีก่อนมีฉานอวี๋ผู้หนึ่งสามารถรวบรวมแต่ละเผ่าในซีอวี้ สุดท้ายสร้างนคราโดยเจ้าผู้ปกครองอันยิ่งใหญ่ เริ่มต้นเรียกว่าแผ่นดินซีเหลียง” (แปลโดยผู้วิจัย) […，直到百年前出了一个单于，纵横捭阖西域各部，最后筑起这宏大的王城，始称西凉国。(Fei Wo Si Cun, 2017, p. 193)] ต่อมา “…เมืองค่อยๆ เจริญรุ่งเรืองขึ้น” (แปลโดยผู้วิจัย) [...城池渐渐繁华，... (Fei Wo Si Cun, 2017, p. 223)] นั่นจึงเป็นภัยต่อจงหยวน แต่ในขณะเดียวกันซีอวี้เป็นเส้นทางสายไหมซึ่งเป็นเส้นทางการค้าสายสำคัญที่สามารถนำพาพ่อค้าวานิชของจงหยวนไปยังพื้นที่ฝั่งตะวันตก ดังนั้นจึงเป็นแผ่นดินที่จงหยวนควรขยายอาณาเขต ผู้ประพันธ์ตงกงหยิบยกเหตุการณ์เกี่ยวกับการขยายดินแดนไปยังซีอวี้ในสมัยราชวงศ์ถังมาสร้างเป็นความขัดแย้งหลักที่ทำให้เกิดโศกนาฏกรรมแห่งความรักระหว่างหลี่เฉิงอิ๋นกับเสี่ยวเฟิง

ดังที่กล่าวมาข้างต้น ฮ่องเต้แห่งจงหยวนจึงเลือกที่จะลงมือจัดการก่อนที่ฝ่ายตรงข้ามจะตั้งรากฐานมั่นคง โดยเริ่มจากการกำจัดเผ่าทูเจวี๋ย เพราะเป็นชาติพันธุ์ที่เริ่มมั่นคงเข้มแข็งขึ้น และมีอาณาเขตครอบคลุมพื้นที่ทะเลทรายทางเหนือจรดชายฝั่งทะเลตะวันออก หลังจากนั้นฮ่องเต้ก็เชื่อมสัมพันธไมตรีกับบิดาของเสี่ยวเฟิงผ่านการแต่งงานและแต่งตั้งเขาเป็นติ้งซีเค่อหาน [เค่อหาน (可汗) เป็นคำเรียกขานเจ้าผู้ปกครองชาติพันธุ์เร่รอนทางตอนเหนือของจีน (Zhongguo Lishi Da Cidain Bianzuan Weiyuanhui, 2000, p. 643) คนไทยมักจะคุ้นเคยกับคำว่า ท่านข่าน ส่วนคำว่าติ้งซี (定西) หมายถึงดินแดนตะวันตกที่สงบสุข] ขณะที่เสี่ยวเฟิงได้รับการแต่งตั้งเป็นพระชายารัชทายาทหรือหลี่เฉิงอิ๋น การแต่งงานนี้ลงเอยด้วยโศกนาฏกรรมของเสี่ยวเฟิง อันเป็นผลมาจากการฆ่าล้างชาวทูเจวี๋ย ซึ่งเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ทางด้านครอบครัวฝั่งมารดาของเสี่ยวเฟิง

สืบเนื่องจากภาวะบ้านแตกสาแหรกขาดและการถูกชายคนรักหลอกลวงกลายเป็นบาดแผลฝังใจ [ในที่นี้ผู้วิจัยนำมาใช้จากคำในภาษาอังกฤษ trauma ในงานของซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) ระบุว่า บาดแผลฝังใจหมายถึงบาดแผลที่ไม่ได้ปรากฏตามร่างกายเท่านั้น ทั้งยังมีผลต่อจิตใจด้วย (Caruth, 2021, p. 3) จากการถูกทรยศที่รุนแรงสุดสำหรับเสี่ยวเฟิง ยังผลให้เธอเลือกความตายเป็นทางออก ผู้วิจัยเสนอว่าใน ตัวบทมีการนำเสนอความตายในสองลักษณะ คือ ความตายในฐานะความเปรียบเชิงอุปลักษณ์และความตายเชิงกายภาพ ตามความหมายแรกนั้นเสี่ยวเฟิงมิได้เสียชีวิต แต่เธอไม่ต้องการจดจำเหตุการณ์นองเลือดดังกล่าว เธอจึงเลือกที่จะกระโดดลงสู่ ‘สายธารลืมเลือน’ (忘川) [ในตำนานและเทพนิยายจีนนั้นหมายถึงแม่น้ำที่ดวงวิญญาณจะไปเกิดใหม่ต้องมาดื่มน้ำจากยายเมิ่งที่สะพาน

ข้ามแม่น้ำนี้ แล้วดวงวิญญาณนั้นก็จะลืมเลือนเรื่องราวที่ผ่านมาทั้งหมด (白建忠, 2011)] เสี่ยวเฟิงเชื่อตามตำนานที่เล่าว่า "...ขอเพียงโดดลงไปใน 'สายธารลืมเลือน' ก็จะลืมเรื่องราวกลัดกลุ้มใจทั้งมวลบนโลกมนุษย์ เปลี่ยนเป็นคนใหม่ มีชีวิตใหม่อีกครั้ง" (แปลโดยผู้วิจัย) [...只要跳进忘川之中，便会忘记人世间的一切烦恼，脱胎换骨，重新做人。 (Fei Wo Si Cun, 2017, p. 250)] ด้วยเหตุนี้ เสี่ยวเฟิงจึงคาดหวังว่าสายน้ำแห่งนี้จะช่วยลบเลือนเหตุการณ์ที่ซือวี้ได้ และกลายเป็นคนใหม่ที่ปราศจากพันธะของชาติพันธุ์

อย่างไรก็ตาม เสี่ยวเฟิงสามารถฝังกลบภาพซากศพของญาติพี่น้องร่วมชาติพันธุ์ได้ระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น ความทรงจำนี้ได้หวนกลับมาหลอกหลอนเธออีกครั้ง เนื่องจากเสี่ยวเฟิงไม่อาจปฏิเสธหรือละทิ้งชาติพันธุ์ของเธอได้ การนำเสนอเช่นนี้เพื่อแสดงให้เห็นปมความขัดแย้งของเสี่ยวเฟิงที่ต้องตัดสินใจเลือกระหว่างมิติของชาติพันธุ์กับความรักของหนุ่มสาว ท้ายที่สุดเสี่ยวเฟิงเลือกที่จะยึดโยงกับชาติพันธุ์ของเธอผ่านการทำอัตวินิบาตกรรม เพื่อแสดงการขัดขืนหรือการไม่ตกอยู่ใต้อาณัติของหลี่เฉิงอิ๋นซึ่งบุกรุกและฆ่าล้างกลุ่มชาติพันธุ์ของเธอ การนำเสนอเช่นนี้เพื่อแสดงการมีตัวตนของชาติพันธุ์อื่นในซือวี้

ในนวนิยายเรื่องนี้เป็นโศกนาฏกรรมรักที่ดูเหมือนว่าเป็นเรื่องอ่านเล่นเพื่อความบันเทิงเท่านั้น แต่แท้ที่จริงแล้ว มีการผูกเรื่องได้อย่างน่าสนใจผ่านการใช้รูปแบบของนวนิยายจีนแนวย้อนยุคโบราณซึ่งมีการเชื่อมโยงถึงการขยายดินแดนของฝ่ายจงหยวน การนำเสนอความปราชัยของกลุ่มชาติพันธุ์ในซือวี้ และความรักที่เป็นไปไม่ได้ระหว่างเสี่ยวเฟิงกับหลี่เฉิงอิ๋น ผู้ประพันธ์นำเสนอความรักและความตายระหว่างพวกเขาทั้งคู่ผ่านสายตาของเสี่ยวเฟิง เป็นการบอกเล่าความเจ็บปวดของเธอที่ต้องเลือกความตายเป็นทางออก ซึ่งเป็นประเด็นที่ทำให้ผู้วิจัยสามารถนำความรู้ทางด้านจิตวิทยามาประกอบการศึกษา ทำให้งานชิ้นนี้เป็นแนวทางของวรรณกรรมเรื่องอื่นๆ ในการวิเคราะห์ตัวละครโดยใช้แนวคิดจิตวิทยา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การนำคำอธิบายด้านจิตวิทยา เช่น การสูญเสียความทรงจำและบาดแผลฝังใจจากการถูกทรยศ เพื่อประกอบการวิเคราะห์แรงจูงใจในการทำอัตวินิบาตกรรมของตัวละครเอกหญิง

การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและกรอบแนวคิดการวิจัย

ในบทความของไป๋ ฮุ่ยอิ่น (Bai Huiyin, 2019) นักวิชาการสาขาวรรณคดีจากมหาวิทยาลัยเหอหนาน เอ่ยถึงความรักอันน่าสลดใจของ ตัวละครเอกทั้งสองในตงกงว่า 'รักกันแต่ไม่อาจรับรู้ เฝ้าคนึงมองหาแต่มิอาจได้ชิดใกล้' ไป๋ ฮุ่ยอิ่นเห็นว่าเสี่ยวเฟิงมีจิตใจงดงามบริสุทธิ์ เรียบง่าย และรักความยุติธรรม ชีวิตที่ดูเหมือนไร้พันธนาการรักอิสระ แต่เธอก็มีความเหงาและไร้ที่พึ่ง ส่วนหลี่เฉิงอิ๋นมีใบหน้างามเหมือนหยก สง่างาม และต้องการอำนาจจึงปราบซือวี้เพื่อความเป็นใหญ่ เขาไม่รู้สึกผิดที่จะต้องหลอกเสี่ยวเฟิงและทำลายแผ่นดินเกิดของเธอ แม้ว่าเขามีความโหดเหี้ยม แต่ก็มีความรักให้กับเธอ และกระโดด 'สายธารลืมเลือน' พร้อมกับเธอ ทำให้ผู้อ่านได้เห็นความรักของหลี่เฉิงอิ๋นที่มีต่อเสี่ยวเฟิง

เมื่อเสี่ยวเฟิงจำเหตุการณ์นองเลือดได้ เธอนึกถึงความแค้นราวทะเลโลหิตที่สลักลึกฝังใจ ไป๋ ฮุ่ยอิ่นสรุปว่าการที่เสี่ยวเฟิงทำร้ายตนเองเป็นตอนจบที่มีเหตุผล เพื่อทิ้งให้ฮ่องเต้ในอนาคตอย่างหลี่เฉิงอิ๋นนั่งบนบัลลังก์อย่างเดียวดาย นั่นเป็นการแก้แค้นเขาอย่างเจ็บลึกที่สุด (pp. 48-52)

ขณะที่ในงานของไป๋ ฮุ่ยอิ่นมุ่งเน้นการพรรณนาความคิดและอารมณ์ของเสี่ยวเฟิง ส่วนผู้วิจัยเติมช่องว่างในงานวิจัยชิ้นนี้ด้วยการศึกษาการทำอัตวินิบาตกรรมของเสี่ยวเฟิง โดยนำแนวคิดทางจิตวิทยามาวิเคราะห์เชื่อมโยงกับความทรงจำที่มีต่อโศกนาฏกรรมของการทำลายชาติพันธุ์ทูเจวี๋ยอันจะกล่าวถึงต่อไปในหัวข้อผลการวิจัย

อนึ่ง เรื่องของกรอบแนวคิดการวิจัย ผู้วิจัยขอหยิบยกความรู้บางส่วนเกี่ยวกับการทำงานของสมองและกลไกทางจิตในการอธิบายประเด็นการหลงลืมความทรงจำของเสี่ยวเฟิงต่อโศกนาฏกรรมนองเลือดในซือวี้ สืบเนื่องจากการที่สมองสามารถซ่อนความทรงจำที่ปวดร้าว ในระยะสั้นอาจช่วยปกป้องคนคนนั้นเมื่อความเจ็บปวดทางอารมณ์อันเกิดจากการระลึกถึงเหตุการณ์ดังกล่าวยังคงรุนแรงอยู่ (Northwestern Medicine, 2022a) หรือกล่าวได้ว่าการที่สมองเก็บกดอารมณ์ไว้ ถ้าในระยะสั้น ตอนที่เหตุการณ์ยังคงสดๆ ร้อนๆ และนึกถึงทีไรก็รู้สึกเจ็บปวดมาก อาจจะเป็นการช่วยปกป้องเราได้ แต่ในระยะยาวก็อาจทำให้เกิดโรคต่างๆ ตามมา เช่น ซึมเศร้า วิตกกังวล เป็นต้น

ในที่นี้ “การสูญเสียความทรงจำ (การหลงลืม) มิใช่อาการความจำเสื่อมแบบปกติ คุณอาจจะไม่สามารถจดจำเหตุการณ์ใหม่ต่างๆ หรือไม่อาจระลึกถึงความทรงจำในอดีตเพียงหนึ่งเรื่อง หรือหลายเรื่อง หรือทั้งสองกรณี การสูญเสียความทรงจำอาจจะเกิดขึ้นในระยะเวลาอันสั้นและสามารถฟื้นคืนกลับมาได้...หรืออาจจะไม่ได้หายไปไหน และขึ้นอยู่กับสาเหตุ หรือมันอาจจะแย่ลงเมื่อเวลาผ่านไป ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับว่าเกิดจากสาเหตุใด (National Library of Medicine, 2022b) อันสื่อนัยว่าอาจไม่หาย แถมยังแย่ลงด้วย ขณะเดียวกันการสูญเสียความทรงจำจะเกิดขึ้นเมื่อจิตใจประสบปัญหา ตัวอย่างเช่น หลังจากการเผชิญกับเหตุการณ์ตึงเครียดหรือมีบาดแผลในจิตใจที่เป็นเรื่องใหญ่ (National Library of Medicine, 2022b) ในที่นี้ผู้วิจัยเห็นว่าคำอธิบายข้างต้นสามารถนำมาประกอบการอธิบายภาวะความจำเสื่อมชั่วคราวของเสี่ยวเฟิง

เมื่อกล่าวถึงการทำงานของระบบสมองกลไกทางจิตเองก็มีการตอบสนองต่อความเจ็บปวด ผู้วิจัยขอนำแนวคิดเรื่อง ‘บาดแผลฝังใจจากการถูกทรยศ’ (betrayal trauma) ของ เจนนิเฟอร์ เฟรยด์ (Jennifer Freyd) นักจิตวิทยาชาวอเมริกันที่อธิบายว่า “บาดแผลฝังใจจากการถูกทรยศชี้ให้เห็นว่าภาวะความจำบกพร่องอันเนื่องจากการกระทบกระเทือนทางอารมณ์อย่างรุนแรงเป็นปฏิกิริยาตอบสนองต่อการถูกทารุณในวัยเด็กเมื่อผู้ปกครองหรือผู้มีอำนาจละเมิดจริยธรรมขั้นพื้นฐานของความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ เหยื่ออาจจำเป็นต้องคงไว้ซึ่งภาวะของการไม่รับรู้บาดแผล มิใช่เพื่อลดทอนความเจ็บปวด แต่เพื่อที่จะให้มีชีวิตรอดต่อไปได้ (Freyd, 2010, p. 1) แม้ว่าแนวคิดของเฟรยด์ใช้อธิบายบาดแผลฝังใจในวัยเด็ก แต่ถึงกระนั้นผู้วิจัยเห็นว่าสามารถนำความคิดข้างต้นมาใช้ในการวิเคราะห์บาดแผลฝังใจของเสี่ยวเฟิงอันเกิดจากการถูกหลี่เฉิงอิ๋นทรยศหักหลัง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเอกสาร (documentary research) ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้ การค้นคว้างานวิจัยและระเบียบวิธีที่เกี่ยวข้อง การศึกษาและวิเคราะห์นวนิยายเรื่องตงกง รวมทั้งการนำเสนอการวิเคราะห์และผลการศึกษาในรูปแบบการพรรณาวิเคราะห์

ผลการวิจัย

เสี่ยวเฟิงประสบกับโศกนาฏกรรมการทำลายชาติพันธุ์และบาดแผลจากการถูกทรยศ

ซึ่งส่งผลให้เธอเลือกความตายเป็นทางออก ความตายในที่นี้มีสองลักษณะ ได้แก่ความตายที่เป็นความเปรียบเชิงอุปลักษณ์เพื่อลบเลือนความทรงจำที่เจ็บปวด และความตายในเชิงกายภาพเพื่อแสดงการขัดขืนและการมีตัวตนของกลุ่มชาติพันธุ์

1. ตัวละครเอกหญิงผู้เป็นประจักษ์พยานในเหตุการณ์ฆ่าล้างกลุ่มชาติพันธุ์

หลี่เฉิงอิ๋นพิสูจน์ความสามารถของเขาด้วยการก่อสงครามเพื่อยึดครองดินแดนซือวี้ กลยุทธ์การรบของเขาเริ่มจากการปลอมตัวเป็นพ่อค้าใบชาที่ชื่อ ‘กู้อู่หลาง’ (顾五郎) เขาปิดบังตัวตนที่แท้จริง โดยเลือกใช้สกุล ‘กู้’ ของมารดาแทนสกุลของบิดา ส่วนชื่อของเขา ‘อู่หลาง’ หมาย ถึงลูกชายคนที่ห้าซึ่งสื่อนัยถึงตัวเขาเอง ความ สำเร็จในการอำพรางตัวตนของเขาสื่อนัยถึงความไร้เดียงสาของผู้นำและกลุ่มชาติพันธุ์ทูเจวี๋ย พวกเขารู้ไม่เท่าทันเกมการเมืองของฝ่ายจงหยวน จนนำไปสู่การถูกทำลายชาติพันธุ์ อันเป็นชะตากรรมจากการมองคนที่ผิดพลาด ทั้งที่พวกเขาเปิดกว้างและไม่กีดกันคนต่างชาติพันธุ์

หลี่เฉิงอิ๋นปรับตัวได้กลมกลืนกับชาติพันธุ์กลุ่มนี้ ส่งผลให้ทั้งผู้นำและคนอื่นๆ รักและเชื่อใจเขา รวมทั้งเปิดรับหลี่เฉิงอิ๋นให้เป็นส่วนหนึ่งของพวกเขาผ่านงานวิวาห์ เนื่องจากหลี่เฉิงอิ๋นสามารถทำตามเงื่อนไขในการสมรสกับเสี่ยวเฟิงได้สำเร็จลุล่วง ด้วยการฆ่าสุนัขป่านัยน์ตาขาวซึ่งเป็นการเกริ่นการณ์ถึงการทำลายชาติพันธุ์ทูเจวี๋ย ขณะที่ชาวทูเจวี๋ยมองข้ามการยึดโยงกับชาติพันธุ์ของตน หรือการไม่แบ่งเขาแบ่งเรากับคนจากสังคมอื่น อย่างไรก็ตาม การเปิดบ้านต้อนรับหลี่เฉิงอิ๋นกลับเอื้อให้เขาสามารถบรรลุแผนการ ‘ซ่อนดาบในรอยยิ้ม’ และนำพากลุ่มชาติพันธุ์ทูเจวี๋ยให้ตกลงไปในหลุมพรางของเขา

เมื่อความรักและการแต่งงานข้ามชาติพันธุ์เป็นเพียงกลลวงของฝ่ายจงหยวน ยังผลให้เสี่ยวเฟิงผู้กำลังจะเป็นเจ้าสาวที่มีความสุขต้องกลายเป็นประจักษ์พยานและผู้รอดชีวิตจากเหตุการณ์ฆ่าล้างชาติพันธุ์ “...นั่นเป็นฉากการสังหารหมู่ที่น่ากลัวเพียงใด ข้ากับ อาตู้เหมือนหนีมาจากสมรภูมิอสูรร้าย... (แปลโดยผู้วิจัย) [...那是怎么样一场屠杀，我和阿渡几乎是从修罗场中逃了出来，... (Fei Wo Si Cun, 2017, p. 238)] เสี่ยวเฟิงนึกเปรียบทหารจงหยวนเป็นอสูรร้ายหรือปีศาจร้ายที่คร่าชีวิตชาติพันธุ์ทูเจวี๋ย เนื่องจากการทำลายชาติพันธุ์ เป็นการกระทำของผู้ที่ปราศจากความเป็นมนุษย์ ขณะเดียวกัน ฝ่ายของจงหยวนเองก็มิได้เคารพความเป็นมนุษย์ของกลุ่มชาติพันธุ์ในซือวี้จึงก่อสงครามครั้งนี้

ในตัวบทใช้รูปแบบของนวนิยายแนวย้อนยุคโบราณเพื่อแสดงให้เห็นความโหดเหี้ยมอำมหิตของฝ่ายจงหยวนในการรุกรานและเข่นฆ่าชาติพันธุ์อื่น แตกต่างจากงานเขียนหรือเรื่องเล่าก่อนหน้านี้ที่รู้จักกันในหมู่ผู้อ่านชาวไทย เช่น มังกรหยก ของกิมย้ง เรื่องเล่าเกี่ยวกับขุนศึกตระกูลหยางที่มักจะให้ภาพชาติพันธุ์อื่นในฐานะตัวร้าย หรือผู้คุกคามความสุขสงบของจงหยวน ในตงกงมีการนำเสนอภาพจงหยวนในฐานะผู้ก่อสงคราม เพื่อเผยให้เห็นว่าในความเป็นมนุษย์นั้น ทั้งชาวจงหยวนและชาวชาติพันธุ์ไม่มีผู้ใดที่บริสุทธิ์ปราศจากมลทิน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับผู้ประพันธ์ที่ต้องการนำเสนอภาพชาวจงหยวนหรือชาติพันธุ์อื่นให้เป็นภาพลักษณ์เหมารวมในเชิงบวกหรือลบ หรือจะเป็นการให้ภาพที่มีความซับซ้อนมากกว่าเป็นเพียงการแบ่งคู่ขั้วตรงข้าม กระนั้นก็ตาม สารัตถะประการหนึ่งจากตงกง คือ ดินแดนจีนที่กว้างใหญ่ไพศาลในวันนี้ล้วนแลกมาด้วยชีวิตและเลือดเนื้อของผู้คนทั้งในจงหยวนและซือวี้

สงครามนำพาความสูญเสียและความเจ็บปวดให้กับผู้ปราชัย ทว่าสงครามครั้งนี้มิใช่การสู้รบระหว่างคนต่างชาติพันธุ์เท่านั้น ผู้ก่อสงคราม

มิใช่ผู้บุกรุกที่เป็นคนแปลกหน้าแต่เป็นคู่ครองของเธอ และทั้งคู่ก็เข้าพิธีแต่งงานกันแล้ว ส่งผลให้เสี่ยวเฟิงรู้สึกผิดต่อชาวทูเจวี๋ย “ข้าทำผิดต่อชาวทูเจวี๋ยทุกคน พวกเขาล้วนเป็นญาติสนิทข้า แต่ข้ากลับนำการสังหารหมู่ที่ไร้ซึ่งความปรานีมาสู่พวกเขา” (แปลโดยผู้วิจัย) [我对不住所有突厥人，他们都是我的亲人，我却为他们引来了无请的杀戮。 (Fei Wo Si Cun, 2017, p. 242)] ความรู้สึกผิดจะมีความรุนแรงมากเป็นพิเศษเมื่อผู้รอดชีวิตอยู่ในฐานะประจักษ์พยานในเหตุการณ์นองเลือดนั้น (Herman, 2015, p. 54) “...โลหิตคนสองแสนคนนองทั่วทุ่งหญ้า...” (แปลโดยผู้วิจัย) […，二十万人的血淌满了整个草原，… (Fei Wo Si Cun, 2017, p. 238)] เสี่ยวเฟิงถูกหลอกหลอนจากภาพซากศพที่เธอไม่สามารถช่วยชีวิตพวกเขาได้ และคิดว่าเธอต้องรับผิดชอบต่อความสูญเสียที่เกิดขึ้น ความรู้สึกผิดเป็นการแสดงออกรูปแบบหนึ่งของผู้รอดชีวิตในการลงโทษตัวเอง (Herman, 2015, p. 54)

นอกจากความรู้สึกผิดแล้ว เสี่ยวเฟิงยังรำพันว่า “...บนโลกนี้ยังมีผู้ใดโง่ยิ่งกว่าข้าอีกหรือ...” (แปลโดยผู้วิจัย) […，这世上还有谁会比我更傻？ (Fei Wo Si Cun, 2017, p. 238)] เพราะ เสี่ยวเฟิงรักเขาจนเธอไม่รู้สึกหวาดระแวงหรือสงสัยเจตนาแอบแฝงของเขา สอดคล้องกับวลีที่กล่าวว่า ‘ความรักทำให้คนตาบอด’ ด้วยเหตุนี้เสี่ยวเฟิงจึงต้องเผชิญกับความรู้สึกเจ็บปวดอย่างแสนสาหัส โดยเฉพาะการถูกทรยศหักหลังจากชายที่เธอรักและเชื่อใจ จนก่อเกิดเป็น‘บาดแผลฝังใจจากการถูกทรยศ’ (Freyd, 2010, p. 1) การผลิตซ้ำภาพเสี่ยวเฟิงที่ไร้เดียงสาผู้ตกเป็นเหยื่อบริสุทธิ์ เพื่อขับเน้นภาพที่มีลักษณะเป็นคู่ขั้วตรงข้ามกับ หลี่เฉิงอิ๋นผู้เป็นทรราชที่ให้ความสำคัญกับการแสวงหาอำนาจโดยมองข้ามคุณค่าชีวิตของผู้อื่น หลี่เฉิงอิ๋นเล่นกับความรู้สึกของเสี่ยวเฟิงเขากำหนดให้เธอเป็นเพียงหมากในเกมแย่งชิงดินแดนซือวี้ อย่างไรก็ตาม ยังมีเรื่องหนึ่งที่อยู่นอกเหนือจากการคาดการณ์ของเขา นั่นคือการที่เขาเองก็ตกหลุมรักเสี่ยวเฟิง

ผู้ประพันธ์ใช้วิกฤติความเป็นความตายของเสี่ยวเฟิงในการเผยให้เห็นความเป็นมนุษย์ของหลี่เฉิงอิ๋น เขามิใช่คนไร้ความรู้สึกและมีความรักให้กับเธอ เมื่อเธอกระโดดลง ‘สายธารลืมเลือน’ หลี่เฉิงอิ๋นรีบถลาเข้ามาเพื่อจะคว้าตัวเธอ โดยใช้สายคาดเอวมารัดตัวเธอไว้ ทว่าเสี่ยวเฟิง “...ตัดสายคาดเอวเส้นนั้นขาด...ในที่สุดข้าก็เห็นสีหน้าของเขากระจ่างชัด ถึงกับเต็มไปด้วยความปวดร้าวอย่างที่สุด...” (แปลโดยผู้วิจัย) [...割断那腰带，...我终于看清他脸上的神色，竟然是痛楚万分… (Fei Wo Si Cun, 2017, p. 251)] จากนั้นเขาจึงรีบกระโดดตามลงมาเพื่อโอบเธอไว้ “...เขาโอบกอดข้าหมุนวนท่ามกลางสายลม...แต่พวกเราร่วงหล่นเร็วมาก [...] ในแววตาเขามีเพียงข้า [...] เขาพูดภาษาจงหยวนประโยคหนึ่ง...” (แปลโดยผู้วิจัย) [...他抱着我在风中旋转…可是我们落实太快[...]那眼底只有我 [...] 他说了一句中原话，… (Fei Wo Si Cun, 2017, p. 252)] ภายหลังเมื่อเสี่ยวเฟิงเข้าใจภาษาจงหยวน เธอจึงรู้ว่าประโยคนั้นหมายความว่า “ข้าจะลืมไปพร้อมกับเจ้า” (แปลโดยผู้วิจัย) [“我和你一起 忘。” (Fei Wo Si Cun, 2017, p. 311)] หลี่เฉิงอิ๋นรักเสี่ยวเฟิงมากกว่าชีวิตและอำนาจของเขา แต่ความรักของเขาไม่อาจสมหวัง การทำลายชาติพันธุ์อื่นย่อมส่งผลให้หลี่เฉิงอิ๋นต้องประสบกับการพลัดพรากด้วยเช่นกัน

2. ความตายเชิงอุปลักษณ์เพื่อการลบเลือนความทรงจำที่เจ็บปวด

การล่มสลายของชาติพันธุ์ทูเจวี๋ยยังผลให้เสี่ยวเฟิงเลือกความตายด้วยการกระโดดลงสู่ ‘สายธารลืมเลือน’ เนื่องจากเสี่ยวเฟิงเชื่อตาม

ตำนานของสายน้ำแห่งนี้ซึ่งเล่ากันว่ามีพลังวิเศษในการลบเลือนความทรงจำที่มีแต่ความทุกข์โศกได้ ความตายในครั้งนี้จึงมิใช่ความตายในเชิงกายภาพ หากเป็นหนทางที่จะช่วยให้เธอได้หลีกหนีจากความทรงจำที่เจ็บปวด เมื่อเธอฟื้นตื่นขึ้นมาอีกครั้ง เธอจะได้กลายเป็นคนใหม่ซึ่งปราศจากความทรงจำต่อเหตุการณ์นองเลือดและมีชีวิตใหม่ที่ปราศจากพันธะของชาติพันธุ์

เมื่อเสี่ยวเฟิงฟื้นขึ้นมา เธออยู่ในภาวะไร้ความทรงจำต่อโศกนาฏกรรมครั้งนั้น และรับรู้เพียงว่าเธอเป็นองค์หญิงเก้าแห่งซีเหลียงผู้เป็นตัวแทนของกลุ่มชาติพันธุ์ซึ่งมีหน้าที่เชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างสองดินแดนผ่านการแต่งงาน เป็นการสร้างตัวตนใหม่ในฐานะผู้เสียสละตนเองเพื่อมาตุภูมิโดยปราศจากเหตุการณ์นองเลือด การนำเสนอเช่นนี้เผยให้เห็นความปรารถนาของเสี่ยวเฟิงที่ต้องการตัดขาดหรือละทิ้งเหตุการณ์ดังกล่าว เพราะเสี่ยวเฟิงไม่อาจปฏิเสธความรักของเธอที่มีต่อหลี่เฉิงอิ๋น ทั้งที่เขาทำลายชาติพันธุ์ของเธอ แต่เมื่อเกิดความขัดแย้งระหว่างความรักแบบหนุ่มสาวกับความรักต่อชาติพันธุ์ซึ่งเธอต้องตัดสินใจเลือก เสี่ยวเฟิงหาทางออกด้วยการใช้ ‘สายธารลืมเลือน’ เพื่อเป็นหนทางในการไขว่คว้าความรักในมิติของปัจเจกบุคคล ขณะเดียวกัน เป็นพื้นที่ในการซุกซ่อนพันธะที่มีต่อชาติพันธุ์ของเธอผ่านการหลงลืมหรือการสูญเสียความทรงจำ

ในที่นี้ผู้ประพันธ์นำเสนอให้เสี่ยวเฟิงมีอาการความจำเสื่อมเฉพาะเหตุการณ์นองเลือดที่ซีอวี้ การที่เสี่ยวเฟิงอยู่ในภาวะหลงลืมโศกนาฏกรรมดังกล่าว นั่นมิใช่เพราะตำนาน ‘สายธารลืมเลือน’ หากเป็นเพราะการทำงานจากกลไกทางจิต สอดคล้องกับความเห็นของเฟรยด์ที่เสนอว่า ‘บาดแผลฝังใจจากการถูกทรยศ’ เกิดขึ้นเมื่อความไว้วางใจของเสี่ยวเฟิงที่มีต่อหลี่เฉิงอิ๋นในการคาดหวังให้เขาปกป้องและดูแลเธอ แต่เขากลับทำร้ายเธอกับครอบครัวของเธอแทนซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบกระเทือนจิตใจอย่างรุนแรง (Freyd, 2010, p. 1) จนเกิดภาวะความทรงจำบางส่วนหายไป นอกเหนือจากคำอธิบายด้านกลไกการทำงานของจิต ยังมีคำอธิบายของการทำงานในระบบสมองด้วย

เสี่ยวเฟิงประสบอุบัติเหตุตกจากที่สูง เมื่อสมองของเธอเผชิญกับการถูกกระทบกระเทือน ก็อาจส่งผลให้การทำงานของสมองมีความผิดปกติไป เนื่องจากสมองของคนเราสามารถซ่อนความทรงจำที่ปวดร้าวในระยะสั้นอาจช่วยปกป้องคนคนนั้นเมื่อความเจ็บปวดทางอารมณ์อันเกิดจากการระลึกถึงเหตุการณ์ดังกล่าวยังคงรุนแรงอยู่ (Northwestern Medicine, 2022a) ภาวะบ้านแตกสาแหรกขาดและทุ่งหญ้าที่นองไปด้วยเลือดเป็นบาดแผลฝังใจขั้นรุนแรงที่สุด ซึ่งกระทบใจเสี่ยวเฟิงอย่างรุนแรง ส่งผลให้เธอปฏิเสธการรับรู้ความจริงอันโหดร้าย และต้องการฝังกลบกองเลือดและซากศพให้หายไปจากความทรงจำ ทว่าความทรงจำนั้นไม่ได้หายไปไหน เพียงแต่รอวันที่จะฟื้นคืนหากมีปัจจัยบางอย่างไปกระตุ้นเตือน

ในช่วงเวลาที่เสี่ยวเฟิงหลงลืมเหตุการณ์ครั้งนั้น เสี่ยวเฟิงมักจะฝันถึงวีรบุรุษที่โดดลงมาช่วยเธอในชั่วขณะที่เธอพลัดตกลงไปในเหวลึก “...เขาโอบกอดข้า หมุนตัวกลางสายลมยามค่ำคืน... หมุนตัว...หมุนตัวอย่างช้าๆ...ดวงดาวเต็มผืนฟ้าร่วงหล่นลงมาราวหยาดฝน...” (แปลโดยผู้วิจัย) […他抱着我在夜风中旋转....旋转...慢慢地旋转..... 漫天的星辰如雨点般落下来... (Fei Wo Si Cun, 2017, p. 59)] เสี่ยวเฟิงฝันเช่นนี้นับครั้งไม่ถ้วน แต่เธอก็ไม่เคยเห็นผู้ที่ช่วยชีวิตเธอไว้ “...ทุกครั้งที่ข้าฝันเช่นนี้ ข้ามักจะพยายามมองใบหน้าเขาให้กระจ่าง แต่ไม่เคยสำเร็จแม้สักครั้งเดียว...” (แปลโดยผู้วิจัย) [...每当我做这样的梦时，我总想努力

看清他的脸，但一次也没有成功过，... (Fei Wo Si Cun, 2017, p. 59)] แต่ถึงกระนั้นก็ตาม เธอกลับรู้สึกไว้ใจเขา เธอรำพึงว่า “...ยามถูกเขาโอบไว้ในอ้อมกอด ก็คือคนผู้นี้...ข้ารู้ว่าเขาคือคนที่ข้ารักอย่างที่สุด เขาเป็นคนที่รักข้าอย่างที่สุดเช่นกัน ขอเพียงมีเขาอยู่ ข้าก็จะรู้สึกปลอดภัยเช่นนี้” (แปลโดยผู้วิจัย) [...被他这样抱在怀里。就是这个人啊...我知道他是我深深爱着，他也深深爱着我的人，只要有他在，我便是这般的安心。 (Fei Wo Si Cun, 2017, p. 59)] เป็นการใช้การแฝงนัยผ่านความฝันและถ้อยคำรำพันในช่วงเวลาที่เสี่ยวเฟิงอยู่ในภาวะแห่งการหลงลืมเหตุการณ์ดังกล่าวยิ่งเป็นการเร้าอารมณ์ของผู้อ่านให้รู้สึกเวทนาสงสารเสี่ยวเฟิง เนื่องจากผู้อ่านรับรู้ว่าชายผู้นั้นคือหลี่เฉิงอิ๋นซึ่งมิใช่วีรบุรุษผู้ปกป้องคุ้มครองเธอ ทว่าเขาเป็นยมทูตผู้นำพาความตายมาสู่ครอบครัวและชาติพันธุ์ของเธอ

หากเราพิจารณาความหมายของความฝันในเชิงจิตวิทยา ชายในฝันผู้พิทักษ์เธอเป็นภาพในจินตนาการที่เกิดจากกลไกทางจิต ซึ่ง บ่งบอกถึงความต้องการของเสี่ยวเฟิงอันสอดคล้องกับที่ซิกมันด์ ฟรอยด์ เสนอว่าความฝันเป็นการเติมเต็มความปรารถนาสิ่งที่เราขาด (International Dictionary of Psychoanalysis. 2019) ในชีวิตจริงสิ่งใดก็ตามที่เราปรารถนา แต่ไม่อาจได้รับการตอบสนอง นั่นจึงไปแสดงออกในรูปแบบของความฝัน เช่นเดียวกับที่เสี่ยวเฟิงเองก็คาดหวังว่าชายคนรักจะปกป้องเธอและชาติพันธุ์ของเธอ แต่แท้ที่จริง เขากลับเป็นคนหน้าเนื้อใจเสือที่มีเจตนาในการยึดครองซีอวี้ แม้ว่าเขาจะต้องทำร้ายจิตใจและทำลายชาติพันธุ์ของเสี่ยวเฟิงก็ตาม แต่ในขณะเดียวกัน ความฝันนี้ก็มิใช่เป็นเพียงสิ่งที่เธอโหยหาเท่านั้น ทั้งยังอิงกับเหตุการณ์ที่เคยเกิดขึ้นจริง หลี่เฉิงอิ๋นกระโดดตามลงไปคว้าตัวเธอไว้ และเขาเองก็รักเธอเช่นเดียวกับที่เธอหลงรักเขา แม้ว่าเสี่ยวเฟิงยังจดจำเรื่องราวครั้งนั้นไม่ได้ แต่เหตุการณ์ที่เขากระโดดตามเธอลงมาเป็นภาพแห่งความประทับใจที่ยังคงติดตรึงอยู่ในห้วงความทรงจำของเธอ ในระหว่างที่เธออยู่ในภาวะแห่งการหลงลืม เศษเสี้ยวแห่งความทรงจำที่มีต่อเหตุการณ์กระโดดหน้าผาจึงปรากฏในรูปแบบของความฝัน

ทั้งนี้ ระหว่างที่เสี่ยวเฟิงมีอาการความจำเสื่อม เสี่ยวเฟิงผู้อยู่ในฐานะพระชายาของหลี่เฉิงอิ๋นก็หลงรักเขาอีกครั้ง เธอรำพันว่า “...ข้าเฝ้าปรารถนาให้เขาชอบข้า” (แปลโดยผู้วิจัย) [...，我盼着他喜欢我。 (Fei Wo Si Cun, 2017, p. 101)] และเมื่อเกิดเหตุการณ์คนร้ายจับฮ่องเต้เป็นตัวประกัน เธอจึงอาสาที่จะเป็นตัวประกันแทนฮ่องเต้และหลี่เฉิงอิ๋น เธอรักเขามากจนพร้อมที่จะสละชีวิตแทน ขณะที่หลี่เฉิงอิ๋นประกาศกร้าวว่า “หากเจ้ากล้าทำร้ายภรรยาข้าบาดเจ็บแม้ปลายเล็บข้าหลี่เฉิงอิ๋นแม้ต้องทุ่มเททั้งชีวิต ก็จะต้องสับเนื้อหนังเจ้าทุกตารางนิ้ว ให้เจ้าตายเป็นหมื่นชิ้น” (แปลโดยผู้วิจัย) [“你若是敢伤我妻子半分，我李承鄞穷尽此生，也必碎裂你每一寸皮肉，让你菹醢而死 ！” (Fei Wo Si Cun, 2017, p. 157)] คำประกาศดังกล่าวทำให้เธอรู้สึกอิ่มเอมใจที่รับรู้ว่าเขาเองก็รักเธอเช่นเดียวกัน “...ข้าชอบเขามาก เขาเองก็ชอบข้ามากเช่นกัน...” (แปลโดยผู้วิจัย) [...我很喜欢他，他也很喜欢我... (Fei Wo Si Cun, 2017, p. 163)] ความรักของเธอที่ได้รับการตอบสนองนั้น นั่นเพียงพอที่จะทำให้เสี่ยวเฟิงไม่รู้สึกกลัวเมื่อถูกคนร้ายจับตัวเธอไป เพราะเธอมั่นใจว่าเขาต้องมาช่วยเธอ การนำเสนอเช่นนี้เพื่อตอกย้ำให้เห็นว่าเสี่ยวเฟิงรักและเชื่อใจหลี่เฉิงอิ๋น อย่างเปี่ยมล้น อย่างไรก็ตาม เหตุการณ์ไม่ได้เป็นไปตามที่เธอคาดหวังและยังทำให้เธอต้องเผชิญกับความผิดหวังจากการกระทำของเขาด้วย

ในวันรุ่งขึ้นคนร้ายพาเธอมายังประตูเฉิงเทียนเหมิน (承天门) [ประตูทางใต้ของพระราชวังไว้สำหรับจัดงานพิธีเฉลิมฉลองเทศกาลสำคัญและฮ่องเต้เสด็จออกให้ทูตต่างแผ่นดิน ชาติพันธุ์ต่างๆ เข้าเฝ้า (Zhongguo Lishi Da Cidain Bianzuan Weiyuanhui, 2000: 2020)] เสี่ยวเฟิงเห็นเขายืนเคียงข้างพระสนมนางหนึ่ง เธอรำพึงว่า “...เพียงแค่วันเดียว เขาก็ยืนอยู่ตรงนี้ นำพาสตรีอื่นยืนอยู่ตรงนี้ ชมความเริงรื่นของเทศกาลหยวนเซียวราวกับไม่มีเรื่องอะไร รับคำถวายพระพรจากราษฎร ส่วนข้าน่าจะเป็นตายร้ายดีก็ไม่อาจรู้ได้ ข้าน่าจะไม่รู้ไปอยู่ที่ใด ข้าเป็นภรรยาเขาแท้ๆ ” (แปลโดยผู้วิจัย) [...仅仅只是一天，他就站在这里，带着别的女人站在这里，若无其事地欣赏着上元的繁华，接受着万民的朝贺。而我应该是生死未卜，而我应该是下落不明，而我原本是他的妻。 (Fei Wo Si Cun, 2017, p. 181)] ในวันเทศกาลหยวนเซียว (上元) หรือเรียกอีกชื่อว่าวันเทศกาลบัวลอยหรือวันเทศกาลโคมไฟ เป็นโอกาสอันดีที่หนุ่มสาวออกเที่ยวชมงานด้วยความสุขสนุกสนาน แต่กลับกลายเป็นวันที่เสี่ยว-เฟิงเผชิญกับความทุกข์ตรม ภาพดังกล่าวกลืนกินความรักและความหวังของเสี่ยวเฟิง เธอรู้สึกเจ็บปวดรวดร้าวราวกับถูกมีดที่แหลมคมกรีดลึกอยู่กลางหัวใจ เขาทำลายความไว้ใจและละเมิดเกียรติกับศักดิ์ศรีของเธอ ย่อมส่งผลให้เสี่ยวเฟิงรู้สึกเศร้าเสียใจและสิ้นหวังอย่างมาก กระทั่งเธอไม่ต้องการพบเขาอีก

เหตุการณ์เกี่ยวกับความรักและการถูกทรยศครั้งนี้เกิดขึ้นเพื่อเน้นย้ำว่าความรักของเสี่ยวเฟิงที่มีต่อหลี่เฉิงอิ๋นมิอาจลงเอยด้วยความสมหวัง เนื่องจากเธอไม่สามารถปฏิเสธหน้าที่และพันธะที่มีต่อชาติพันธุ์ทูเจวี๋ย ดังนั้นเหตุการณ์นองเลือดครั้งนั้นจึงไม่อาจถูกฝังกลบได้ตลอดกาล เมื่อเหล่าราชองครักษ์กรูกันมาเพื่อช่วยเธอจากคนร้าย นำไปสู่การปะทะกัน เบื้องหน้าเธอที่มีแต่การต่อสู้ฟาดฟันและกลิ่นคาวเลือด ท่ามกลางความสับสน ศีรษะของเธอกระแทกเข้ากับอะไรบางอย่างจนเธอหมดสติ การที่เสี่ยวเฟิง “...จมดิ่งสู่ความมืดมิดเวิ้งว้างอีกครั้ง” [...重新陷入无边无际的黑暗。 (Fei Wo Si Cun, 2017, p. 193)] นั่นก็ทำให้เรื่องราวในอดีตที่เก็บซ่อนไว้ถูกเปิดเผยขึ้น

สืบเนื่องจากความรู้สึกเจ็บปวดจากการถูกชายคนรักทรยศหักหลัง ภาพการต่อสู้ที่ชุ่มโชกไปด้วยเลือดและการประสบอุบัติเหตุที่ศีรษะ เหตุการณ์ต่างๆ กลายเป็นปัจจัยที่ช่วยกระตุ้นเตือนความทรงจำของเสี่ยวเฟิง “...ข้าจำได้แล้ว ข้าจำได้หมดแล้ว! [...] ข้าไม่มีวันลืม ข้าไม่มีวันลืมว่าเขาเป็นคนฆ่าท่านตาตาย ข้าไม่มีวันลืมว่าเขาทำให้ข้าบ้านแตกสาแหรกขาด ข้าไม่มีวันลืมข้ากลับไปซีเหลียงไม่ได้อีกแล้ว” (แปลโดยผู้วิจัย) [..., 可是我记起来了。我已经记起来了！[...] , 可是我永远也不会忘记，我不会忘记是他杀死了阿翁，我不会忘记是他让我家破人亡，我不会忘记，我再也回不去西凉。 (Fei Wo Si Cun, 2017, p. 259)] เหตุการณ์นองเลือดครั้งนี้กลับช่วยรื้อฟื้นเหตุการณ์นองเลือดในซือวี้ที่กลายเป็นบาดแผลฝังใจซึ่งถูกผลักเข้าไปอยู่ในระดับจิตไร้สำนึก จนทำให้ความทรงจำดังกล่าวหายไประยะเวลาหนึ่ง สอดคล้องกับคำอธิบายทางจิตวิทยาว่าด้วยประเด็น “การเก็บกด” (repression) อันเป็นกลไกทางจิตที่ต้องการตัดขาดความทรงจำ ความคิดและความรู้สึกที่สิ้นหวังหดหู่ทิ้งไปจากจิตสำนึก (The Editors of Encyclopaedia Britannica, 2022) ซึ่งเกิดขึ้นอย่างไม่ได้ตั้งใจ อย่างไรก็ตามความทรงจำดังกล่าวมิได้หายไปอย่างถาวร มันรอวันที่จะหวนกลับมาหลอกหลอนเจ้าของความทรงจำอีกครั้ง ด้วยเหตุนี้ เสี่ยวเฟิงจึงไม่สามารถหลีกหนีหรือตัดขาดจากความทรงจำที่เจ็บปวดจากการสูญสิ้นชาติพันธุ์ได้อีกต่อไป

3. ความตายเชิงกายภาพเพื่อแสดงการ ขัดขืน

เมื่อเสี่ยวเฟิงจดจำเรื่องราวครั้งนั้นได้ แต่กระนั้นเธอก็ยังปรารถนาให้หลี่เฉิงอิ๋นไม่สามารถจำความมืดมนดังกล่าวได้ “...โชคดี มีเพียงข้าที่จำได้ เขานั้นจำไม่ได้” (แปลโดยผู้วิจัย) [...幸好。只有我想起来，他并没有想起 来。 (Fei Wo Si Cun, 2017, p. 285)] การที่เสี่ยวเฟิงวาดหวังให้หลี่เฉิงอิ๋นไม่สามารถจดจำเรื่องราวความรักระหว่างเขากับเธอในซือวี้ได้ เนื่องจากเธอปรารถนาให้เขาไม่ต้องรู้สึกเจ็บปวดหรือทุกข์โศกเช่นเดียวกับที่เธอกำลังเป็นอยู่ ยิ่งตอกย้ำว่าเสี่ยวเฟิงยังคงรักเขา “...เมื่อก่อนข้าชอบกู้เสียวอู่ แต่หลังข้าลืมทุกอย่างแล้ว ข้าก็ยังชอบหลี่เฉิงอิ๋นอีกครั้ง แม้เขาหลอกข้าครั้งแล้วครั้งเล่า แต่ข้าก็ยังคงรักเขา” (แปลโดยผู้วิจัย) [...从前我喜欢顾小五，我忘了一切之后，我又喜欢李承鄞。哪怕他一次又一次地骗我，我竟然还是爱着他。 (Fei Wo Si Cun, 2017, p. 264)] แม้ว่าเธอไม่สามารถตัดขาดสายใยรักระหว่างเธอกับเขาได้ ทว่าเธอก็ไม่อาจให้อภัยหรือคืนดีกับเขาได้ ด้วยเหตุนี้ เธอจึงเลือกที่จะถอยห่างจากเขา เพื่อมิให้เธอต้องรู้สึกเจ็บปวดอีกครั้ง นั่นเปรียบได้กับการสร้างกำแพงแห่งอารมณ์ไว้ปกป้องตัวเธอเอง เพราะเธอมีพันธะต่อชาติพันธุ์ซึ่งกลายเป็นพันธนาการที่ผูกมัดเธอไว้ ยังผลให้เธอไม่สามารถมีชีวิตตามที่ใจปรารถนาหรือรักคนที่ไม่สมควรรักได้

นอกจากการออกห่างหลี่เฉิงอิ๋นแล้ว เสี่ยวเฟิงเลือกที่จะเงียบหรือไม่ชี้แจงต้นสายปลายเหตุของความขัดแย้งระหว่างเธอกับเขา “จะให้ข้าเอ่ยอย่างไร เอ่ยถึงเรื่องในอดีตที่แสนเลวร้ายนั่นหรือ...” (แปลโดยผู้วิจัย) [叫我如何说起，说起那样不堪的过去？... (Fei Wo Si Cun, 2017, p. 260)] เป็นการแสดงออกถึงการต่อต้านเขาผ่านการใช้ความเงียบ อันเป็นผลมาจากความไว้ใจและการเคารพให้เกียรติกันซึ่งเป็นเสาหลักที่ค้ำจุนความสัมพันธ์ระหว่างสามีภรรยานั้นไม่เคยเกิดขึ้นจริง ยังผลให้เธอไม่สามารถสื่อสารกับคนหลอกลวงอย่างเขาได้อีกต่อไป

อย่างไรก็ตาม ทั้งที่เสี่ยวเฟิงตกเป็นเหยื่อของหลี่เฉิงอิ๋น แต่เธอพยายามทำความเข้าใจเขาถึงที่มาของการเป็นคนแสวงหาอำนาจ เสี่ยวเฟิงเห็นว่าเขาถูกเลี้ยงดูมาแบบผิดๆ ตัวละครพ่อขับกล่อมให้เขาฝักใฝ่อำนาจ “...เสด็จพ่อของเขาใช้บัลลังก์ฮ่องเต้ล่อลวงเขา...” (แปลโดยผู้วิจัย) [...他的父皇用皇位诱惑着他，... (Fei Wo Si Cun, 2017, p. 318)] หลี่เฉิงอิ๋นเข่นฆ่ากลุ่มชาติพันธุ์อื่นเพื่ออำนาจและความเป็นใหญ่ ทำให้เขาไม่รู้สึกผิดต่อการทำลายชีวิตของผู้อื่น ด้วยเหตุนี้ หลี่เฉิงอิ๋นจึงขาดการเคารพต่อเพื่อนมนุษย์ ขณะเดียวกันเขาเองก็ไม่มีความเป็นมนุษย์ เนื่องจากในชั่วชีวิตของเขาวนเวียนอยู่กับการแสวงหาอำนาจโดยไม่คำนึงถึงวิธีการ ดังนั้นสรรพชีวิตต่างๆ จึงเป็นเพียงหมากในเกมแย่งชิงอำนาจของเขาเท่านั้น

เสี่ยวเฟิงนอกจากเป็นประจักษ์พยานฆ่าล้างชาติพันธุ์แล้ว เธอยังต้องรับรู้ความรุนแรงที่หลี่เฉิงอิ๋นก่อเหตุไว้กับคนในสังคมเดียวกัน หลังจากศึกในซือวี้จบลง เขาเริ่มดำเนินแผนการโค่นล้มศัตรูทางการเมือง คือฮองเฮาและขุนนางที่เคยร่วมกันลอบสังหารมารดาของเขา เพื่อแย่งชิงอำนาจในราชสำนัก แผนการของเขาสำเร็จลุล่วง และเขาสร้างความชอบธรรมให้กับตนเองในการกำจัดเสี้ยนหนามทางการเมืองในนามของการแก้แค้นเพื่อแสดงความกตัญญูให้กับมารดาของเขา [กรอบความคิดที่มีต่อการแก้แค้นให้กับบุพการีเพื่อแสดงความกตัญญู พบได้จากคำอธิบายในคัมภีร์หลี่จี้ บทถานกงฉบับบน ลำดับที่ 53 มีตอนหนึ่งที่จื่อเซี่ยถามขงจื่อว่า “กับผู้ที่มีความแค้นสังหารบิดามารดาควรปฏิบัติต่อเช่นไร” ขงจื่อ กล่าวว่า “นอนบนเสื่อ หนุนโล่เป็นหมอน ไม่รับราชการ คิดแต่

ล้างแค้น สาบานไม่อยู่ร่วมโลกกับศัตรู อาวุธไม่ห่างกาย ไม่ว่าพบเจอที่ใด ชักอาวุธต่อสู้ด้วยชีวิต" (แปลโดยผู้วิจัย) (子夏問於孔子曰：「居父母之仇如之何？」夫子曰：「寢苫枕干，不仕，弗與共天下也；遇諸市朝，不反兵而鬥。」สืบค้นจาก Liji: Tangongshang - Zhongguo Zhexueshu Dianzihua Jihua)

จากเหตุการณ์ข้างต้นเผยให้เห็นตัวตนของเขาอีกด้านหนึ่ง แท้ที่จริงแล้วหลี่เฉิงอิ๋นเองก็ตกเป็นเหยื่อของการแย่งชิงอำนาจ ทว่าเขาแปรผันตัวเองให้กลายเป็นผู้ก่อเหตุรุนแรงเมื่อเขามีอำนาจ ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นผลมาจากการที่มารดาและเขาเคยถูกกระทำเมื่อครั้งที่ไร้อำนาจ เป็นการชดเชยการถูกกดขี่ในเชิงจิตวิทยาและใช้ความรุนแรงเป็นทางออกของปัญหาและเพื่อปกป้องตัวเขาเอง

นอกจากนี้ หลี่เฉิงอิ๋นยังยึดคติ 'พอข้ามแม่น้ำได้ก็รื้อสะพานทิ้ง' (过河拆桥) หรือในสำนวนไทยที่กล่าวว่า'เสร็จนาฆ่าโคถึก เสร็จศึกฆ่าขุนพล' ด้วยการกำจัดกู้เจี้ยน (顾剑) ญาติผู้พี่ซึ่งช่วยเหลือเขาในการรบที่ซีอวี้ เมื่อพิจารณาคำว่า เจี้ยน แปลว่า กระบี่ นั่นอาจตีความในเชิงอุปลักษณ์ว่าหากหลี่เฉิงอิ๋นปล่อยกู้เจี้ยนให้มีชีวิตอยู่ต่อไป กู้เจี้ยนอาจจะกลายเป็นหอกข้างแคร่ที่ย้อนกลับมาทำร้ายเขา เพราะกู้เจี้ยนกุมความลับของเขาทุกอย่าง เขาจึงวางแผนจัดฉากให้กู้เจี้ยนถูกเข้าใจว่าเป็นนักฆ่า นั่นส่งผลให้เขาถูกเหล่าราชองครักษ์ยิงธนูใส่จน "...บนหลังของเขาไม่รู้มีธนูปักอยู่กี่สิบกี่ร้อยดอก แน่นขนัดราวกับเม่นถึงกับไม่มีผิวหนังสมบูรณ์แม้แต่ตารางนิ้ว" (แปลโดยผู้วิจัย) […，他背上不知插了有几十几百支箭，密密麻麻得像刺猬一般，竟无一寸完好的肌肤。 (Fei Wo Si Cun, 2017, p. 292)] ความตายอันน่าเวทนาของกู้เจี้ยนเป็นเรื่องที่อยุติธรรม แต่กู้เจี้ยนเองก็เคยช่วยเหลือหลี่เฉิงอิ๋นในการฆ่าล้างชาติพันธุ์ทูเจวี๋ย นับว่าเขาเองก็เป็นผู้ร่วมก่อเหตุรุนแรงทางชาติพันธุ์ด้วย เขาจึงไม่อาจมีชีวิตที่ลงเอยด้วยความสงบสุขได้ เป็นบทลงโทษเชิงวรรณศิลป์ที่ผู้ประพันธ์ไม่ลืมที่จะมอบให้กับกู้เจี้ยน ผู้ต้องชดใช้ความผิดที่ซีอวี้ด้วยชีวิตของเขาเอง

การที่หลี่เฉิงอิ๋นสถาปนาอำนาจของเขาด้วยการก่อเหตุรุนแรง ทั้งกับคนต่างชาติพันธุ์และคนในสังคมเดียวกัน รวมทั้งคนร่วมสายเลือด ส่งผลให้เสี่ยวเฟิงเห็นหลี่เฉิงอิ๋นเป็น "...คนแปลกหน้าที่น่ากลัว..." (แปลโดยผู้วิจัย) [... 一个可怕的陌生人，... (Fei Wo Si Cun, 2017, p. 304)] เขาไม่ใช่ชายคนรักที่เธอเคยมอบหัวใจให้ ณ ซีอวี้ แต่เขาเป็นชายรูปงามซึ่งซ่อนความเป็นปีศาจร้าย ผู้กระหายอำนาจและดำรงชีวิตท่ามกลางกองเลือด แตกต่างจากเขา เสี่ยวเฟิงปรารถนาชีวิตที่สงบสุขและปราศจากการเข่นฆ่า ด้วยเหตุนี้ เธอจึงเห็นว่า "หลี่เฉิงอิ๋นและตำหนักบูรพาเป็นโซ่ตรวนที่หนักอึ้งที่สุดบนโลกนี้ ข้าทนแบกรับต่อไปไม่ไหวอีกแล้ว" (แปลโดยผู้วิจัย) [李承鄞和东　宫，是世界上最沉重的枷锁，我已经背负不起。 (Fei Wo Si Cun, 2017, p. 301)] การที่เสี่ยวเฟิงใช้คำว่าโซ่ตรวนให้เป็นความเปรียบเชิงอุปลักษณ์แทนหลี่เฉิงอิ๋นและสถานภาพทางสังคมของเขา ยิ่งตอกย้ำว่าการอยู่ร่วมกับเขาต่อไป เท่ากับว่าเธอปล่อยให้ชีวิตของเธอต้องถูกจองจำอยู่กับการแย่งชิงอำนาจ การเข่นฆ่า และความตาย ทางออกที่ดีที่สุด คือ การหลบหนีจากเขา

แผนการหลบหนีของเสี่ยวเฟิงจบลงด้วยความล้มเหลว หลี่เฉิงอิ๋นไม่ยอมปล่อยให้เธอจากไป และสามารถจับกุมเธอกลับมาได้ อย่างไรก็ตาม หลี่เฉิงอิ๋นไม่รู้ว่าการกระทำของเขาจะนำไปสู่การบีบคั้นให้เสี่ยวเฟิงหนีอีกครั้ง แต่ครั้งนี้เป็นการพลัดพรากจากลาตลอดไป เนื่องจากความตายและความรุนแรงครั้งแล้วครั้งเล่าที่ถาโถมเข้ามา รวมทั้งการถูกผู้ก่อเหตุฆ่าล้างชาติพันธุ์ ดังเช่น

หลี่เฉิงอิ๋นที่โอบรัดเธอจนสิ้นหวัง “...ข้าเพียงรู้สึกว่าไร้เรี่ยวแรงกำลัง ไม่อาจดิ้นรนอีกต่อไปแล้ว...” (แปลโดยผู้วิจัย) [...我只觉得筋疲力尽，再不能挣扎... (Fei Wo Si Cun, 2017, p. 301)] การนำเสนอเช่นนี้ชวนให้พิจารณาว่าเสี่ยวเฟิงมีภาวะซึมเศร้า เนื่องจากผู้ที่มีภาวะซึมเศร้ามักจะมีความคิดเปลี่ยนไป มองชีวิตที่ผ่านมาในอดีตก็เห็นแต่ความผิดพลาด ความล้มเหลวของตนเอง ไม่เห็นทางออก รู้สึกท้อแท้หมดหวังกับชีวิต (มาโนช หล่อตระกูล, 2015) คำอธิบายดังกล่าวสอดคล้องกับถ้อยคำรำพันข้างต้นของเสี่ยวเฟิง

เสี่ยวเฟิงประสบกับความผิดหวังจากการถูกชายคนรักทรยศหักหลัง การประสบเหตุฆ่าล้างชาติพันธุ์ และการเผชิญกับความรุนแรงในราชสำนักจงหยวน ภาวะดังกล่าวทำให้เสี่ยวเฟิงเผชิญกับความเจ็บปวดซึ่งไม่อาจมองเห็นด้วยสายตา เพราะมิใช่บาดแผลภายนอกที่ปรากฏร่องรอย หากกัดกร่อนลึกในจิตใจจนเกินกว่าที่จะเยียวยารักษาแผลได้ ขณะเดียวกัน หลี่เฉิงอิ๋นในฐานะผู้สร้างบาดแผลให้กับเธอก็ไม่มีวันที่จะเข้าใจหรือมองเห็นบาดแผลของเธอ มิหนำซ้ำเขาเองกลับทำให้บาดแผลของเธอลุกลามรุนแรงมากขึ้น นั่นจึงส่งผลให้เธอรู้สึกสิ้นหวังและหดหู่กับชีวิตกระทั่งเสี่ยวเฟิงไม่ปรารถนาที่จะมีชีวิตอีกต่อไปและเลือกที่จะทำอัตวินิบาตกรรม

การทำอัตวินิบาตกรรมของเสี่ยวเฟิงนอกจากพิจารณาในแง่มุมของภาวะซึมเศร้าแล้ว อีกทั้งยังสามารถตีความในแง่มุมของชาติพันธุ์ด้วย เนื่องจากหลี่เฉิงอิ๋นคือปีศาจที่ฆ่าล้างชาติพันธุ์ของเธอ การมองเห็นเขาเท่ากับเธอต้องถูกหลอกหลอนซ้ำแล้วซ้ำเล่าจากเหตุการณ์นองเลือดครั้งนั้น เมื่อหลี่เฉิงอิ๋นไม่ยอมปล่อยให้เธอจากลาทั้งที่ยังมีชีวิต เสี่ยวเฟิงจึงก่อเหตุรุนแรงต่อตัวเธอเองในการหลบหนีจากเขาด้วยการกระโดดกำแพงลงมา “ข้าหันหลัง ทะยานสู่ท้องฟ้าราวกับนกน้อยตัวหนึ่ง” (แปลโดยผู้วิจัย) [我回转身，就像一只鸟儿扑向天空， (Fei Wo Si Cun, 2017, p. 325)] การที่เธอเปรียบเทียบการทำอัตวินิบาตกรรมผ่านการกระโดดจากที่สูงให้เป็นนกน้อยที่บินขึ้นสู่ท้องฟ้า เป็นการแสดงให้เห็นว่าความตายเป็นหนทางเดียวที่จะช่วยให้เธอมีอิสระจากการถูกเขากำกับควบคุมชีวิตของเธอ

ยิ่งไปกว่านี้ เสี่ยวเฟิงสร้างความทรงจำสุดท้ายให้กับหลี่เฉิงอิ๋นด้วยการเอ่ยว่า ‘ไม่ว่าชาติใด ข้าจะลืมเจ้าตลอดไป’ (แปลโดยผู้วิจัย) [生生世世，我都会永远忘记你！ (Fei Wo Si Cun, 2017, p. 327)] การเปล่งเสียงครั้งสุดท้ายของเสี่ยวเฟิงเพื่อแสดงเจตจำนงของเธอในการยึดโยงกับชาติพันธุ์ของเธอและละทิ้งความรักส่วนบุคคลขณะเดียวกัน ในตัวบทมีการนำเสนอความรุนแรงที่เสี่ยวเฟิงทำร้ายตนเองซ้ำอีกครั้ง หลังจากที่ร่างของเธอตกถึงพื้น เธอยังไม่เสียชีวิตในทันที จากนั้นเธอจึงยกดาบขึ้นมาแทงที่หน้าอกของเธอ “...ข้าแทงมันลึกลงตรงหน้าอกตนเอง แต่กลับไม่เจ็บปวดแม้แต่น้อย [...] ข้าเผยรอยยิ้มบาง กลืนกินลมหายใจสุดท้ายลงไป” (แปลโดยผู้วิจัย) [...我将它深深插进自己的胸口，却一点儿也不痛。[...] 我带着些微笑意，咽下最后一口气。 (Fei Wo Si Cun, 2017, p. 329)] การที่เธอทำเช่นนี้เพื่อไม่ให้ผู้ใดสามารถช่วยชีวิตเธอได้ทันท่วงที เมื่อเราพิจารณามิติของความขัดแย้งทางชาติพันธุ์ การที่เธอทำอัตวินิบาตกรรมเพื่อแสดงให้เห็นเจตจำนงหรือการตัดสินใจสละชีวิตเพื่อประท้วงผู้มีอำนาจอย่างหลี่เฉิงอิ๋นและกองทัพแห่งจงหยวนที่ทำลายมาตุภูมิของเธอ ครั้งหนึ่งเสี่ยวเฟิงเคยใช้ ‘สายธารลืมเลือน’ ในการฝังกลบความรักความแค้นในซีอวี้ อย่างไรก็ตาม สถานภาพและพันธะทางสังคมที่มีต่อมาตุภูมิเป็นพันธนาการที่เธอไม่อาจตัดขาดหรือละทิ้งได้ เพราะคนเราไม่อาจเป็นอิสระจากชาติกำเนิดได้

เนื่องจากในตัวบทนำเสนอมุมมองของความรักระหว่างเสี่ยวเฟิงกับหลี่เฉิงอิ๋นแตกต่างกัน ขณะที่หลี่เฉิงอิ๋นเลือกอำนาจและแผ่นดินมากกว่าความรัก ส่วนเสี่ยวเฟิงรักหลี่เฉิงอิ๋น แม้ว่าเขาจะเป็นคนที่ทำลายครอบครัวและ ชาติพันธุ์ของเธอ เมื่อเธออยู่ในภาวะความจำเสื่อม เธอก็ยังคงรักเขา และเมื่อความจำของเธอได้กลับมา เธอก็ยังรักเขา เธอจึงไม่อาจทำร้ายชายคนรักได้ ขณะเดียวกันหากเธอใช้ความรุนแรงตอบโต้เช่นเดียวกับการกระทำของหลี่เฉิงอิ๋น นั่นจะทำให้เธอไม่มีความแตกต่างจากคนเช่นเขาซึ่งปราศจากความเมตตาต่อเพื่อนมนุษย์ และพร้อมที่จะทำร้ายผู้อื่นเพื่ออำนาจ ด้วยเหตุนี้ เสี่ยวเฟิงจึงเลือกที่จะสละชีวิตของเธอเองเพื่อประท้วงผู้มีอำนาจ เป็นทางเลือกที่จะแสดงให้เห็นการอุทิศตนเอง โดยมิได้ทำร้ายผู้อื่นอันเป็นเรื่องชอบธรรมในสายตาของเธอ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า การกระทำดังกล่าวเป็นไปเพื่อแสดงการขัดขืน (Herman, 2015, p. 85) ของเธอที่มีต่อการใช้อำนาจที่ไม่เป็นธรรมของหลี่เฉิงอิ๋น ในฐานะที่เธอเป็นส่วนหนึ่งของชาติพันธุ์ที่ถูกทำลาย เธอจึงไม่อาจจะอยู่ร่วมกับเขาได้ มิเช่นนั้นจะเป็นการโอบกอดความสุขผ่านการเหยียบย่ำหรือเพิกเฉยต่อซากศพและกองเลือดของญาติพี่น้องและเพื่อนร่วมชาติพันธุ์

ภาพเหตุการณ์ที่เสี่ยวเฟิงกระโดดกำแพงช่วยกระตุ้นเตือนความทรงจำของหลี่เฉิงอิ๋นเกี่ยวกับเรื่องราวที่เกิดขึ้นบนหน้าผาเหนือ‘สายธารลืมเลือน’ หลังจากที่หลี่เฉิงอิ๋นมีชีวิตรอดจากสายน้ำแห่งนี้ เขาก็ไม่สามารถจดจำความรักที่มีต่อเสี่ยวเฟิงได้ ทว่าเขายังคงตกหลุมรักเสี่ยวเฟิงอีกครั้ง และเมื่อเธอกระโดดลงจากกำแพง “...หลี่เฉิงอิ๋นร้อนใจ ถลาเข้ามาพร้อมกับกระชากสายคาดเอวสะบัดรัดข้าไว้ [...] ข้าตัดสายคาดเอวของเขาขาด... (แปลโดยผู้วิจัย) [... 李承鄞情急之 下，抢上来抽出腰带便扬手卷住我。[...] 我割裂了他的腰带，... (Fei Wo Si Cun, 2017, pp. 325-326)] เมื่อเขาจดจำความรักครั้งนั้นได้ เขาเอ่ยด้วย “เสียงเจ็บปวดร้าวรานดังก้องอยู่ข้างหูข้า ‘ข้าเอง... เสี่ยวเฟิง...ข้าคือกู้เสียวอู่...’” (แปลโดยผู้วิจัย) [... 他凄厉的声音回想在我耳边：“是我…小枫…我是顾小五… (Fei Wo Si Cun, 2017, p. 326)] ความทรงจำเกี่ยวกับความรักและความสูญเสียที่หวนกลับมาหลอกหลอนหลี่เฉิงอิ๋น ทำให้เขารู้สึกเจ็บปวดและต้องอยู่อย่างเดียวดายไปตลอดชีวิตที่เหลือ

เช่นเดียวกับเสี่ยวเฟิง หลี่เฉิงอิ๋นเองก็ต้องให้ความสำคัญกับชาติพันธุ์ของเขา เมื่อเขาพยายามที่จะกระโดดกำแพงตามเสี่ยวเฟิงอีกครั้ง “...คนมากมายกรูกันเข้ามา รั้งตัวเขาไว้อย่างแน่นหนา” (แปลโดยผู้วิจัย) [...更多人涌上去，死死拖住了他。 (Fei Wo Si Cun, 2017, p. 326) เหล่าทหารของจงหยวนฉุดรั้งเพื่อไม่ให้เขามีชีวิตเพื่อความสุขส่วนตัว เพราะเขาเองก็มีพันธะและหน้าที่ต่อชนชาติของเขา ความเป็นปัจเจกบุคคลไม่ได้มีความสำคัญทัดเทียมกับความเป็นชาติ แม้แต่ความปรารถนาที่จะจากโลกนี้ไปพร้อมกับนางผู้เป็นที่รัก เขายังไม่สามารถไขว่คว้าไว้ได้ เป็นการมอบบทลงโทษที่รุนแรงและเลวร้ายสำหรับหลี่เฉิงอิ๋น

หลี่เฉิงอิ๋นทั้งที่ดำเนินการสำเร็จดังคาดการณ์ แต่การสูญเสียความรักต่อเสี่ยวเฟิง ทำให้เขาต้องประสบกับความโดดเดี่ยว “...ในตำหนักบูรพานี้ ไม่มีญาติพี่น้องของเขาสักคน สุดท้ายเขาก็ต้องมีชีวิตอยู่บนโลกนี้อย่างโดดเดี่ยว ก้าวขึ้นสู่บังลังก์ฮ่องเต้อย่างเดียวดาย ตลอดเส้นทางที่ผ่านมา เขาต้องทิ้งความรัก ความจริงใจ ความสงสารและความเห็นใจทั้งมวลไปหมดสิ้น” (แปลโดยผู้วิจัย) […，在这东宫里，没有他的任何亲人，他终究是孤零零一个，活在这世上，孤独地朝着皇位走去，一路把所有的情感，所有的热忱，所有的怜悯

与珍惜，都统统舍去。(Fei Wo Si Cun, 2017, p. 312)] การนำเสนอเช่นนี้เพื่อตั้งคำถามกับการก่อสงครามฆ่าล้างชาติพันธุ์ หลี่เฉิงอิ๋นประสบความสำเร็จในการยึดครองซีอวี้ ทว่าเขาต้องเผชิญกับการสูญเสียความรักจากเสี่ยวเฟิงผู้ไม่ยอมจำนนให้กับอำนาจของเขา

นอกจากนี้ ความรุนแรงที่เขาเข่นฆ่าศัตรูทางการเมืองก็เป็นเรื่องที่ไม่อาจยอมรับได้ แม้ว่าเขาทำเพื่อแก้แค้นให้กับมารดาของเขา แต่นั่นไม่ใช่ข้ออ้างอันชอบธรรมในการใช้อำนาจเพื่อปกป้องผลประโยชน์ส่วนตน กล่าวได้ว่าความรุนแรงในการคร่าชีวิตคนต่างชาติพันธุ์หรือแม้แต่คนในชาติพันธุ์เดียวกันก็ตาม ล้วนแต่เป็นเรื่องที่ไม่ถูกต้องตามทำนองคลองธรรม ด้วยเหตุที่หลี่เฉิงอิ๋นดำรงชีวิตอยู่กับการหลอกลวงและการทำลาย ยังผลให้เขาก้าวสู่บัลลังก์อย่างโดดเดี่ยวและปราศจากผู้ที่เขารัก นับเป็นการลงโทษหลี่เฉิงอิ๋นที่ยุติธรรมสำหรับเสี่ยวเฟิงและผู้บริสุทธิ์ซึ่งต้องสูญเสียชีวิตในเกมแย่งชิงอำนาจของเขา

อภิปรายและสรุปผลการวิจัย

ความรักระหว่างเสี่ยวเฟิงกับหลี่เฉิงอิ๋นจบลงด้วยโศกนาฏกรรมเพราะความต้องการในการสถาปนาอำนาจและการขยายดินแดนของฝ่ายจงหยวน นำไปสู่การที่เสี่ยวเฟิงเลือกใช้ความตายเป็นทางออก ในที่นี้มีความตายในสองลักษณะ ลักษณะแรกคือ ความตายในเชิงอุปลักษณ์ ด้วยเหตุที่เสี่ยวเฟิงเชื่อตามตำนานของซีวอี้ที่เล่าว่า ‘สายธารลืมเลือน’ มีพลังวิเศษในการลบล้างความทุกข์โศก เธอจึงเลือกที่จะกระโดดลง ‘สายธารลืมเลือน’ เพื่อลบเลือนความรักความแค้นที่เกิดขึ้นในซีอวี้ อันจะทำให้เธอเกิดใหม่ หรือเป็นคนใหม่ที่ปราศจากความทรงจำนองเลือดดังกล่าว

สืบเนื่องจากอุบัติเหตุตกจากหน้าผาเหนือ ‘สายธารลืมเลือน’ เสี่ยวเฟิงประสบภาวะความจำเสื่อม สมองของเธอเผชิญกับการถูกกระทบกระเทือนซึ่งทำให้การทำงานของสมองมีความผิดปกติไป ขณะเดียวกัน ความเจ็บปวดจากการถูกหลี่เฉิงอิ๋นทรยศหักหลังและสภาวะการสูญสิ้นชาติพันธุ์ก่อให้เกิดเป็นบาดแผลฝังใจซึ่งถูกผลักเข้าไปอยู่ในระดับจิตไร้สำนึก จนทำให้ความทรงจำดังกล่าวหายไป หรือกล่าวได้ว่าการที่เสี่ยวเฟิงอยู่ในภาวะความจำเสื่อมนั้นเป็นผลมาจากการทำงานของกลไกทางสมองและทางจิตซึ่งทำหน้าที่ซุกซ่อนความเจ็บปวดในระดับร้ายแรงที่เสี่ยวเฟิงต้องการปฏิเสธการรับรู้โศกนาฏกรรมนองเลือดในซีอวี้

อย่างไรก็ตาม ภาวะดังกล่าวดำรงอยู่ชั่วคราว เมื่อมีปัจจัยบางอย่างไปกระตุ้นเตือนเหตุการณ์ที่เคยถูกหลงลืมนั้นจะฟื้นคืนกลับมา ด้วยเหตุนี้ ‘สายธารลืมเลือน’ จึงไม่อาจลบเลือนความทรงจำเกี่ยวกับความสูญเสียในมิติของชาติพันธุ์ได้ตลอดกาล แม้ว่าหลี่เฉิงอิ๋นจะเยียวยาความสูญเสียของเธอด้วยความรักและตำแหน่งพระชายา แต่เธอไม่อาจยอมรับได้ จึงนำไปสู่การใช้ความตายเชิงกายภาพให้เป็นทางออก ดังนั้น การที่เสี่ยวเฟิงทำอัตวินิบาตกรรมเพื่อแสดงถึงการขัดขืนหรือปฏิเสธอำนาจของเขา นั่นบ่งบอกว่าบุคคลไม่อาจเป็นอิสระจากชาติกำเนิด ความเป็นปัจเจกบุคคลและความรักระหว่างชายหญิงมีคุณค่าน้อยกว่าความภักดีต่อชาติพันธุ์ของตน

ข้อเสนอแนะ

เรื่องตงกงได้รับการดัดแปลงเป็นละครชุดและออกอากาศในค.ศ. 2019 จำนวน 52 ตอน ตอนละ 45 นาที และได้รับความนิยมจนติดอันดับเป็นหนึ่งในสิบของละครยอดนิยมในปีนั้น ทั้งการแสดงที่โดดเด่นของนักแสดงและเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย รวมทั้งฉาก ส่วนในไทยละครชุดเรื่องนี้ได้รับการแปลและออกอากาศในชื่อเรื่องว่า ตงกง ตำนานรักตำหนักบูรพา ผู้วิจัยเห็นว่าการ

ศึกษาและวิเคราะห์การดัดแปลงนวนิยายเรื่องนี้สู่รูปแบบละครชุดผ่านการเพิ่มเสริมตัวละครและเหตุการณ์นอกเหนือจากที่ปรากฏในนวนิยายเป็นประเด็นที่ควรศึกษาต่อไป

เนื่องจากองค์ประกอบของนวนิยายและละครชุดมีลักษณะเฉพาะตัวที่แตกต่างกัน ใน นวนิยายใช้วรรณศิลป์ในการดำเนินเรื่อง อรรถรสจากการเสพนวนิยายมาจากผู้อ่านที่สร้างจินตนาการเกี่ยวกับตัวละครและฉากต่างๆ ผู้อ่านแต่ละคนย่อมมีจินตนาการแตกต่างกันไป ขณะที่ในละครชุดผู้เขียนบท ผู้กำกับละคร และนักแสดงร่วมกันนำเสนอเรื่องราวให้ปรากฏบนหน้าจอ ส่วนผู้ชมเสพละครผ่านการมองและการฟัง ด้วยเหตุนี้การตีความตัวบทของทีมผู้ผลิตละคร กอปรกับองค์ประกอบและลักษณะเฉพาะของละครชุด จึงเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดัดแปลงนวนิยายเรื่องนี้สู่ละครชุด

เอกสารอ้างอิง

มาโนช หล่อตระกูล. (2565). *“โรคซึมเศร้าโดยละเอียด” คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล*. www.rama.mahidol.ac.th/ramamental/generalknowledge/general/09042014-1017.

Bai Huiyin. (2019). *Shuangxi Chunwan chou guichù Yu Shu Fengzhou Zong Nuexin—Yi “Dong*

Bai Jianzhong. (2011). Shuo “Mengpo”. *Gudian Wenxue Zhishi,* (3), 155-157.

Caruth, C. (2021). *Unclaimed experience: Trauma, narrative, and history*. ebookcentral.proquest.com/lib/upenn-ebooks/detail.action?docID=3318659

Chinese text project. (2022). *Liji: Tangongshang - Zhongguo Zhexueshu Dianzihua Jihua*. (ctext.org/liji/tan-gong-I)

Fei Wo Si Cun. (2017). *Dong Gong*. Jiangshu Fenghuang Wenyi Chubanshe.

Freyd, J.J. (2010). *Betrayal trauma: Traumatic amnesia as an adaptive response to childhood abuse*. doi.org/10.1207/s15327019eb0404_1

Gong” Wei Li Tanxi Fei Wo Si Cun de aiqing xushi”. *Henán Muye Jingji Xueyuan Xuebao*, (4), 48-52.

Herman, J. (2015). *Trauma and recovery: The aftermath of violence - From domestic abuse to political terror*. Basic Books.

International Dictionary of Psychoanalysis. (2019). “Wish-fulfillment”. cited in Sigmund Freud,. (1900a). *The Interpretation of Dreams, 4*, 1-338.

Northwestern Medicine. (2022a). *How the brain hides memories*. www.nm.org/healthbeat/medical-advances/how-the-brain-hides-traumatic-memories

Northwestern Medicine. (2022b). *Memory loss*. medlineplus.gov/ency/article/003257.html

The Editors of Encyclopaedia Britannica. (2022). *Repression*. www.britannica.com/topic/defense-mechanism

Zhongguo Lishi Da Cidain Bianzuan Weiyuanhui. (2000). *Zhongguo Lishi Da Cidian*. Shanghai Cishu Chubanshe.